

Oni so šele prav pri pričetku. Toliko analfabetov imajo. Naj začno širiti kulturo, naj začno učiti svoje ljudi pisanja in citanja. Pusto je po Furlaniji. Niti pisati niti čitati ne znajo, nobenega izobraževalnega bralnega društva, nikakega duševnega življenja. Mrtvilo povsodi, kakor tudi med Lahi v Gorici. O kulturi skoro nikjer sledov. ... kaj torej toliko kričijo. Še Danteja ne poznajo. Vrle Goričanke so stale pred njegovim kipom v vrtu začele za mestni palačo pa gledale in reklo: da mora biti to kak sta župan gorški!

Primerjalno Furlanijo s slovenskim delom dežele! V Furlaniji mrtvilo, pri nas življenje. V vsaki vasi bralna, izobraževalna društva, v vsaki hiši časniki politični in gospodarski, predavanja, predstave, zanimanje na celi črti za vse kulturne pojave. Analfabetov malo. No, kaj pravijo k temu gospodici laški v Gorici? Kdo je bolj kulturni na Gorškem: ali Lahi in Furlani ali Slovenci?

Laški vandalizem.

Koliko vandalizma tiči v sinovih »velike kulture«, se je pokazalo v Trstu. Naskočili so kavarno »Minerva« v času, ko je bila policija in množice ob morju; z revolverji so jo naskočili, streljali so in razbili vse, tako da je škoda na tisoče. In zakaj to? Samo radi tega, da napravijo veliko škodo Slovencu! Fantje in močje iz boljnih laških krogov so zagrešili tak vandalizem! Nekaj nezasišlanega! To so barbari! Pravi barbari. Štiri kilograme težki kamen so našli za njimi v kavarni.

Dva nedolžna Istrana sta pila vrček piva v restavraciji »Ali Aurora« v Trstu pa so ju napadli gospodje samo zato, ker sta kramljala po svoje, po hrvatsko. Pretepli so ju, da sta obležala v krvi na tleh. Junaki laški!

Napadli so Furlanko, ki je nosila na rokah 14 mesečno dete, mimo kavarne »Chiozza«; skočilo je na to ubogo ženo kakih 30 Italijanov edino zato, ker je imela belo-modro obleko, češ, da je to slovenska trikolora in da nosi to obleko v demonstrativen namen. Vstavili so ubogo ženo in jo vprašali, kje je kupila to obleko otroku. Ona je odgovorila da v Krminu in da ona ne ve, če to žali italijanstvo. Zato prosil, naj jej to odpuste. Ali vse to ni nič pomagalo! Junaki kulture so strgali otroku obleko, a njo pretepli do krvi!! Ko je bežala, je priletel od zadaj kakih 30 let star gosposki oblečen človek, ki je vdaril otroka s palico po roki!

To so čini, ki se sami ob sebi obsojajo.

Tako vandalsko so nastopili v Trstu Lahi. Barabsko, nizkotno! To so tolovaji, ti ljudje so razpoloženi za plenjenje, ti morajo biti pravi potomci Atilovi!

Goriški Lahi so grozili dan na dan, pripravljali bokserje in palice ter revol-

verje, po svojem razbojniškem glasilu »Corriere« so govorili sumljivo o plenjenju, o pretepih in napadih. Ti so nameravali storiti jutri kaj takega, kakor so storili njih vredni bratci v Trstu!!

Tudi laški trgovci se repenčijo.

Mastni svet gorški je imel v sredo zvečer sejo. Župan Jurček je naznanil, da sta mu došla dva protesta, eden od strani društva laških trgovcev, ki se peča z letakom kolesarskega društva »Gorica«, kjer je rečeno: »Tudi se potipa laške sovražnik« na najbolj občutljivem mestu, na žepu. Društvo laških trgovcev je zahtevalo, da naj mestni svet izroči to reč sodnji. Izročili so protest pravnemu odseku.

Torej tudi laški trgovci se repenčijo! Lepo, lepo! Sami so po večini fanatični sovražniki Slovencev, v svojih botegah imajo sfanatizirane nastavljenke, ki gredo s kamenjem nad Slovence, kadar hočejo; ker je izšel letak, ki naj jih bi poučil, da naj bodo pametni, so pa vsi iz sebe. Že zopet jokajo ter kličejo sodnijo na pomoč! Pomoč že pride. »Pomagali jim bomo že mi, Slovenci! Še impertinentni so; jim že izbijemo iz glave impertinenco!

Sinočni laški shod v »Ginnastiki«.

Tolovajski naklepi.

V irredentovski »Ginnastiki« so imeli sinoči Lahi shod. Bilo jih je okoli 300; med njimi župan Jurček! Sklical je shod neki I. Beltram, ki je rekel, da hočejo imeti Slovenci v nedeljo shod v Gorici z namenom, da storijo indirektno to, kar jim je direktno storiti zabranjeno. Dolžnost laških meščanov je, da ne trpijo provokacij. Pazin, Pulj in Trst so se znali brniti. Vsi so pripravljeni, od prvega do zadnjega, braniti »laški značaj Gorice«. Na to je govoril Bombig, rekoč da je rad ustregel klicu za brambo laške narodnosti v Gorici. Hodila sta okoli s poslancem Ušajem.... Tržaško meščanstvo je dalo vzgled in tudi v Gorici bi se ne trpelo provokacij slovenskih agitatorjev. Dolžnost je sedaj (mislil je na shod Slovencev, katerega ne bo) naj bodo vsi pozorni ter naj ne bodo nepripravljeno nasproti Slovincem. Govorila sta visokošolec Venuti in dijak Bonnes.

Hoteli so sklicati za nedeljo poseben protestni shod v gledališče pa so se končno skesali, ker so se bali, da isti čas, ko bi bili oni v gledališču, bi Slovenci nemoteni korakali po mestu.

Posebno glasen je bil neki Cociancig, sin trgovca s čevlji pri mestnem vrtu.

Končno so sklenili, da se zberejo jutri okoli mestnega vrta, tam okoli »Port Arturja«, kakor so imenovali sinoči Tr-

govski Dom. Pripravljeni bodo braniti italijanstvo Gorice s palicami, bokserji, revolverji in kamenjem. Govorili so, da naredijo tako, kakor v Trstu. Ali mislijo narediti škodo v »Port Arturju«?! Sinočni shod je pokazal, da so razpoloženi za to. — V Trstu je dalaj bogum razbojnikom župan Valerio; v Gorici jih podpihuje pa župan Jurček!

Slovenci! Pozor! Pripravite se na obrambo pred grozečimi laškimi tolovaji!!

Strokovni zdravnik

za očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni

Med. Dr. Jos. Pogačnik
ordinira zopet

od 11. — 12. in od 2. — 4. ure
v Ljubljani, Slovenski trg št. 8.

Po socialnodemokratičnem kongresu v Kodanju.

Spor, ki se je bil unel med nemško in češko socialno demokracijo v Avstriji, je vzbudil občo pozornost od prvega početka, s posebno napetostjo pa se je pričakovalo kongres v Kodanju, ker tam se je imelo odločiti v tem sporu, ali se da prav Čehom, ali se jih nažene navidezno v socialnodemokratično internacionalo, v resnici pa pod komando nemških sodrugov. Moč in vpliv socialne demokracije tiči v strokovnih društvih in polaga se največjo važnost na to, da so vsa strokovna društva v posameznih državah združena v enotno zvezo. Avstrijska strokovna društva so bila tudi vsa združena v dunajski centrali; potem pa je bilo več slučajev, da so nemški socialnodemokratiški poslanci v parlamentu v narodnih vprašanih glasovali z nemškimi strankami, češki socialni demokrati pa so glasovali s slovanskimi poslanci. Ta razpor je imel posledice tudi za strokovno organizacijo. Znatni del čeških strokovnih društev se je ločil od Dunaja in si osnoval lastno centralo v Pragi. Blizu 45 tisoč strokovno organiziranih čeških socialnih demokratov je združenih v Pragi, in 100 tisoč jih je še v dunajski centrali. Čehi hočejo tudi v strokovnih društvih svojo lastno avtonomijo, lastno upravo, hočejo, da ostane češki denar v čeških rokah, njim samim na razpolago.

To zahtevo je kodanjski kongres kratkoma odbil; socialna demokracija ne pozna čeških strokovnih društev, imeti hoče samo avstrijske. Socialno-demokra-

tična strokovna organizacija je internacionalna, za njo je merodajno samo stališče razrednega boja in vse narodno-separativistične težnje zavrača. Vsak poizkus, strokovno organizacijo ločiti pomeni samoumer vse organizacije. Vsi češki ugovori, da ima vsak narod pravico do lastne organizacije, da se je internacionala že dvakrat na tem razbila, ker je hotela preveč centralistično ves svet pod se spraviti, so bili udarec v vodo. In tako so se vrnili češki odposlanci za eno iluzijo bogatejši v Prago kakor so odšli.

Na socialno-demokratiškem kongresu v Brnu se je postavil naslednji socialno-demokratiški narodnostni program:

Ker so narodni boji v Avstriji glavna ovira vsakega političnega in kulturnega narodnega napredka, zahteva socialna demokracija sledeče: Avstrija naj se spremeni v demokratično državo; vsak narod je celota zase, ki naj ima svojo lastno upravo, postavodajno, narodno zastopstvo, kratko narodno avtonomijo. (Pride še.)

DOPISI.

Iz devete dežele. — (Kapucin — zdravnik.) V deveti deželi se je naselil v kraju A. znamenit zdravnik, katerega glas je segel mnogo dalje čez meje devete dežele. Ne je od blizu, ampak tudi od daleč so prihajali k njemu bolniki. V bližnjem kraju B. živi v samostanu kapucin, ki se odlikuje po mršavosti, ki ni običajna v njegovem stanu; radi tega menijo njegovi sobratje, da nima vseh kolesc v redu. Sam pa se domišljuje, da zna tudi za kratek čas — zdraviti ljudi. Kolikim je že pomagal iti prezgodaj v krtovo deželo, zna Bog, a tudi ljudje vedo za slučaje.

Kako je mogoče, da se puste ljudje v 20. stoletju zdraviti od mazačev, ko imajo blizu dobrega zdravnika? Ali dela to le priprosto, nezavedno ljudstvo? Kaj še! Izgled kaže »inteligenca«! Čujte!

V kraju B. živi c. kr. uradnik z mlado gospo. Oba sta iz uglednih hiš, celo oba iz županovih hiš. Gospa zboli. Tašča pa ne pošlje po zdravnika, ampak po mršavega kapucina, da preišče bolno, mlado gospo. Škandal na potenci. A ni ostal edini. Kmalu zboli v hiši abiturijent. Po koga pošljejo? Po zdravnika? Kaj še! Po kapucina.... Ali je potem kaj čudnega, ako ubogo priprosto ljudstvo večkrat pošlje po zdravnika šele potem, ko vsi mazači niso nič opravili, ampak spravili reveža na prag groba. Ali je potem še kaj čudnega, ako se zateka ubogo, zamemarjeno ljudstvo s culami do samostana, da si da »bлагословijati« otrobi in druge stvari, da prežene uroke itd. Take izgleda dajejo oni, ki bi morali res biti v izgled drugim in sicer po svoji izobrazbi in po gmotnih močeh!

(Dalje v prilogi).

»In brez dvoma tudi druge nčči,« odgovori Altamont, »samo da je sneg zakril njihove sledi.«

»To pa ne,« odvrne doktor, »bolj verjetno je, da so ti medvedje čakali, da se je vihar polegel. Ker jih je sila gnala, so šli do zaliva, z namnom, da ulovijo tu kaj tulnjev, in tako so nas izvohali.«

»Prav tako je,« pritrdi Altamont; sicer pa lahko izvedemo, če pridejo prihodnje noč.«

»Kako to?« vpraša Bell.

»Izbrišimo sledi na par stezah; in če najdemo jutri nove stopinje, potem je dovolj jasno, da je Fort-Providence njihov cilj, na kateri merijo.«

»Prav, bomo vsaj vedeli, pri čem smo,« reče doktor. Vsi trije lovci se spravijo na delo, brskajo sneg in kmalu izgišjo stopinje kakih sto seznjev na okrog.

»Pa je vendar čudno,« pravi Bell, »da so nas začutili, te živali v toliki daljavi. Saj nismo sezigali nikake mastne tvarine, da bi jih privabljali.«

»O!« odvrne doktor, »medvedje imajo zelo oster pogled in tanek vonj; sicer so pa tudi zelo razumni, da ne rečem najbolj umni med vsemi živalimi, in zavohali so tu nekaj nenavadnega.«

»Sicer pa, kdo nam pravi, da niso med tem viharjem prišli noter do naše planote?« pripomni Bell.

»Zakaj pa bi se bili potem ravno to noč ustavili ob tej meji?« ga zavrne Altamont.

»Da, na to se ne da odgovoriti,« de doktor, »in najbrže polagoma stisnejo krog svojega stikanja, da slednjiji pridejo do Trdnjave Previdnosti.«

»Bomo že videli,« reče Altamont.

»Sedaj pa pojdimo dalje, a čuvajmo se,« svari doktor.

Pazno so gledali lovci okrog sebe, kajti lahko so se bali, da za kakim kupom snega tiči kak medved v zasedi. Dostikrat so tudi imeli za živali velike grude, ki so bile

iste oblike in barve. A končno in na njihovo veliko zadovoljnost so bile le same prevare.

Prišli so nazaj do stožčastega griča; zastoj so gledali do rta Washington do otoka Johnson. Ničesar niso opazili; vse je bilo nepremično in belo, nikakega šuma in hrušča.

Lovci so vstopili v snežno hišo.

Hatteras in Johnson izvesta, kaj se je zgodilo, in sklenili so čuvati z najnatančnejšo pazljivostjo.

Noč je prišla; nič ni hlotilo tihnega miru, ničesar se ni čulo, kar bi naznanjalo bližajočo se nevarnost.

Drugo jutro se Hatteras in njegovi tovariši na vse zgodaj dobro oboroženi in gredo gledat sneg. Tu najdejo ravno take sledi kakor prejšnjega dne, samo malo bližje. Iz tega je bilo jasno, da se sovražniki pripravljajo na obleganje Trdnjave Previdnosti.

»Otvorili so drugo paralelko,« reče doktor.

»Za eno postajo so se pomaknili dalje,« de Altamont, »vidite te stopinje, ki vodijo proti planoti? od močne živali morajo biti.«

»Da, te živali se nam počasi bližajo; očitvidno nas nameravajo napasti,« pravi Johnson.

»O tem ni dvomiti,« pritrdi doktor, »pazimo, da se jim ne prikažemo, kajti mi nismo dovolj močni, da bi se uspešno borili z njimi.«

»A kje pa naj bi bili ti šentani medvedje?« se hudeje Bell.

»Na vzhodni strani za kakim ledovjem, odkoder nas zalezujejo; nikar se ne izpostavljajmo nevarnosti.«

»Kaj pa lov?« de Altamont.

»Odložimo ga za par dni,« pravi doktor; »izbrišimo zopet najbližje stopinje in jutri bomo videli, če bodo zopet obnovljene. Na tak način se prepričamo o spletkah sovražnikov.«

Doktorjev nasvet je bil sprejet in zopet so se umaknili nazaj v trdnjavo; navzočnost teh strašnih zverin je preplašila vsak izlet. Pazljivo so stražili okolico zaliva Viktorije. Svetilnik so porušili, kajti sedaj ni imel nobenega haska, in bi k večjemu vzbujal živalim pozornost, svetilko in električne prevodnike so pa spravili v hišo; potem pa so vrstoma hodili stražit na zgornjo planoto.

Tako so bili znova obsojeni v brezdelje in dolg čas; kako pa naj bi drugače ravnali? Tako neenakemu boju se niso mogli izpostavljati, kajti življenje vsakogar je bilo predragoceno, da bi je stavili v nevarnost. Ko medvedje ne bodo ničesar videli, bodo nehali slediti, in če se posamič pokažejo na izletih, se jih bo lahko napadlo z uspehom. Vendar je nudilo tudi brezdelje nekaj zanimivega. Med tem je bilo treba stražiti in nihče se ni branil, stati nekaj časa kot vojak na prostem.

Dan 28. aprila je preminul, ne da bi bili dali sovražniki kako znamenje od sebe. Drugo jutro so šli z veliko radovednostjo gledat sledi, in zelo so se začudili. Niti ene stopinje ni bilo več in sneg je bil daleč na okrog nedotaknjen na svojem površju.

»Bravo! medvedje so se naveličali vohati, niso imeli vztrajnosti! niso mogli čakati in so odšli. Srečno pot! in sedaj pa na lov!« se veseli Altamont.

»E, e!« mu odgovarja doktor, »kdo ve? Zaradi večje varnosti vam priporočam še en dan straže. Gotovo je samo, da sovražnik ni prišel to noč ali od te strani...«

»Pojdimo okrog planote,« reče Altamont »in videli bomo, pri čem smo.«

»Zakaj pa ne?« de doktor.

Pregledali so prostor dve milj daleč na okrog, ne da bi bili mogli najti kako sled.

»No, gremo li torej na lov?« praša nestrpno Amerikanec.

(Dalle pride.)

Iz ajdovskega okraja.

Iz Velikih Zabljev. — V boj, v boj, v strasten boj proti našim nasprotnikom, četudi do — noža! Tako je izustil v nedeljo tisti »falinari lemenatar« Vrtovec v Velikih Zabljah na veselici Kat. izobr. društva. Na »veselici« pravim, da kakšni. Da se Bogu smili! Da javnost zve nekaj malega o tej prireditvi. Že več mesecev se je govorilo, da bo v Vel. Zabljah velikanska »čukovska« slavnost. Najprej so začeli premišljevat, kje bi dobili primeren prostor. No! Prostor že imamo! Grajsko dvorišče bo imenitno za našo slavnost! Bili so gotovi, da gosp. Rovis, (ki je lastnica omenjenega gradu) z odprtimi rokami sprejme in jih poprosi, ako bi blagovolili se »zverati« na njenem dvorišču. A bilo je drugače! Gospa se ni zmenila za njihove prošnje. No! »Čuki« pa so jo »fehtali« in »fehtali« in obljubili so ji polno piščancev, masla, jaje, jerebic in kaj jaz vem, kaj še. Dobra gospa jim je, ko je že bila sita teh posegov, dovolila. Če bi jim ne, bi bilo tudi vseeno, ker imeli so še »rošt« na razpolago. Prišel je dan, ko pade »Veliko-Zabeljska liberalna trdnjava«.

Govorilo se je, da pride ta dan na stotine ljudi v Vel. Zablje. Da pridejo »čuki« iz cele vipavske doline, iz Šmarij, Ajdovščine, Sturij, Lokavca, Kamenj, Dornberga, Batuj, Sela in celo iz daljnih Brd. Radovednost me je gnala na postajo »Dobravlje«, da jih vidim, kako si bodo »salutirali«. Vipavska svetovnoznana povževka prisopihla. »Čuki« poskačejo z vozov. Načelnik da znamenje, naj se uravnajo v »filo«. Joj, joj, koliko jih je bilo! Več milijonov! — no, da se ne bom lagal ker laž je greh, bilo jih je prišlo okolo, gotovo pretiravam, ako rečem, okolo — 50 v številu. Ti so potem odkorakali v »Veliko-Zabeljsko liberalno trdnjavo«. Veselica prične. Natančnih poročil vam ne morem o veselici dati, ker k sreči nisem bil tam. Toliko pa vem, ker sem slišal, da vse skupaj ni bilo vredno, da človek zgubi po nepotrebnem toliko zlatega časa, da gleda take stvari. Slišal sem »čuka«, ki je rekel: »Akramejh! Prišel sem v Zablje, ker so pravili, da bo nekaj lepega, a najraje bi se znašel doma.« — Pravili so mi o onem, ki mu je oltar zmrznil. Ta človek uganja grozno v Vel. Zabljah. Imel je tudi govor, kjer se je zaganjal v Veliko-Zabeljske liberalce in kjer je »gajžlal« liberalno učiteljstvo na najnesramnejše načine. Pa saj ti ne zamerim toliko »Lojzk«. — Mi dobro vemo, da tak »kšeft« — nese«. — Sami prisotni so se zgražali, ko se je prednjil izreči besede: »v boj, v boj, v strasten boj proti našim nasprotnikom — četudi do — noža«.

Kristus je učil: Ljubite se med seboj. Ta človek pa neti prepričan in sovraštvo med mirnim ljudstvom. Njegove besede so imele vseh že ta dan. Po »komediji«, da ne rečem, po končani komediji, ker niso niti končali vse stvari. Zakaj ne? Komu pa naj igrajo, ko ni žive duše pred odrom. — Vse je že odšlo, ker nobenemu se ni zljubilo tistih neumnosti poslušati. Po končani »predstavi« so se zbrali pri »Jožetu«. Ko so odhajali, je stalo par naših tam blizu. S hrupom so se vrgli »čukovski« izobraženci na mirne fante s kamenjem in tudi »fovc« je stopil v delo. Veliko-Zabeljska »čukovska« srajca je krvava, omadeževana in noben ne izbriše tega madeža nikoli več. »Zabeljski odrešenci« so obdelovali mirne ljudi »s sodrgo, morilci, roparji, čestni pobijalci! Kričali so, da so ljudje prišli iz cele vasi gledat, kaj je! Vsi navzoči so se zgražali nad »čukovsko« surovostjo. Javnosti pa povemo, da so »čuki« mirne fante napadli s kamenjem in jih porezali. S »sodrgo, in roparji se pa lahko ponašajo le »čuki«. — Ko so videli kri, — gorko kri, so začeli, še bolj divjati. »Daj, da mu razpamam trebuh, — da ga zakoljem« so kričali. Podžigal jih je strasten govor »falinarega lemenatarja«. — V boj, v boj, v strasten boj — četudi do — noža.« To jih je podžigalo, da so divjali kot stekli psi. Ko si porezal mirnega fanta, ko ga vidiš v krvi, potrebaš gorko njegovo kri, toliko zaželjeno — dovolj ti bo. Ali si stem storil dobro — Bogu dopadljivo delo? Ako ni kdo priščaš »farovski« stranke, ga moraš zato zaklati. No! Vam jeyseedno! Tako in tako so vam že nebesa zagotov-

ljena. Več ko jih zakolješ, večje zaslužnje te čaka? Vse smeš, vse lahko storiš, — samo da si naš! Čukovska organizacija ima na sebi madež — krvav madež. Te »katoliške« organizacije se držijo fridolinstvo, lesbištvo, nečistost, poboji. — Kri škropi organizacijo. A ti, mladina, spreglej enkrat in proč od te bande, proč od umazanih zapeljivcev in pocestnih napadalcev.

Iz tolminskega okraja.

Volče. — (Odgovor dopisniku »Gorice« z dne 30. avg. t. l. na dopis iz Volč). Ni prijetno, da je človek prisiljen potom časopisja pisati »pro domo«. Ker se pa vsaka živa stvar brani smrti, zakaj bi se ne jaz? Dopisun »Gorice« me hoče kar živega pokopati. Pa — ne bo kruha iz njegove moke! Dobro vem, da sem mnogim »trni v peti«. Sicer pa povem svojim »prijateljem«, da ni slab sad isti, na katerega rade gredo ose in sršeni. — Želim vam »dober tek« z opombo: glejte, da mesto sladkega soka, ne bode te srkali strupa.... Bodi dovolj o tem; sedaj pa k onemu imenitnemu dopisu. — »Blagor vhogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo« — sem si mislil, prebravši dopis iz Volč v »Gorici« št. 69. Ne bom iztikal, kedo je dopisnik, ampak — kaj je pisano. V celem dopisu ni drugega nego denunciranje in izživljanje. »Prijatelji« moji, zakaj se skrivate za hrbet odgovornega urednika? Ako imate čisto vest, pridite na dan z odprtim vizirjem, da se lahko pogledamo iz oči v oči. Napočila je vaša doba, doba klerikalizma in denunciranja. V tej stroki pa ste res mojstri. To bi bilo veselje v vašem »Izraelu«, ako bi mogli dobiti v naši občini kakega »veleizdajnika« ala Hribar v Ljubljani! Radi tega bode potolaženi; ne imejte pred očmi strahov.... kjer jih ni! Ako imate še količkaj vesti v sebi, bi vas maralo biti sram in strah! Da! Ruščica sramu in straha vas mora obiliti tačas, ko si upate zapisati: »Naj rajši pove, v kakšnem redu so bili računi liberalskega društva, pri katerem je bil za blagajnika itd.« Barabe na katoliški podlagi! Pojdite pogledat moj račun — katerega sem položil kot bivši blagajnik — potem govorite! Ako dobite najmanjši pogrešek, sem pripravljen istega popraviti, za kar vam jamčim z vsem svojim premoženjem. Na dan z dokazi — ljube »prijateljske« duše. Dosti! Končam s sv. Metodom (zgodovina vam je menda znana) ko je odgovoril na vprašanje: »Filozof! zakaj si se pa spotil?« »Ker sem se z norci preganjal« je bil odgovor našega Blagovestnika in tak odgovor bodi za danes tudi moj, prijatelji moji.

Karol Hvala.

Iz goriške okolice.

Iz gor. okolice. — V četrtek dne 1. septembra t. l. šel sem iz mesta čez Soški most v Št. Ferjan in naprej po Brdih. Ko sem prišel v Št. Ferjan, sem opazil semtertja črne zastave. Prašal sem ljudi, kaj se je v Št. Ferjanu tako izvanrednega zgodilo, da plapolajo črne zastave. — Plakaje in s solzami v očeh mi odgovori neki mož: »Z današnjim dnem smo izgubili »kat.« nadučitelja, ki je toliko deloval za sv. vero v tuk. občini. Bojim se, da izgubi v par letih tukajšnja občina sv. vero.« Prašam nadalje, kam pa je šel »pobožni učitelj«. Odgovori mi, da je premeščen v Ozeljan, ker je okr. šolskemu svetu dobro znano, da v Ozeljanu so ljudje bolj naprednega mišljenja, da pa tam tamkajšnje ljudstvo spreobrne v prave katoličane. Kdo bo pa njegov naslednik tu, vprašam ga? »No sliši se, da pride neki Likar iz Ozeljana in da je tudi ta še precej dober katoličan, saj je pisal že 6. junija t. l. g. kuratu, koj ko je izvedel za premestitev, sledeče pismo:

Ozeljan 6. junija 1910.

Prečastiti gospod!

Usojam si, naznaniti Vam, da je potrdil dež. šol. svet menjavo službi med menoj in tovarišem Cenčičem. Steb je tedaj moje nameščenje v Št. Florjanu gotova stvar. Priporočam se že sedaj Vaši naklonjenosti v trdni nadi, da bova delovala na katoliški podlagi (!!). Katoliška podlaga pa Likar! Kdo se ne smeje?) ramo ob rami v blagor in napredek on-

dotnega ljudstva. Toliko v obvestilo mojega imenovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ladislav Likar, nadučitelj.

No kar se tiče tega, menim jaz, ni prav storil okr. šolski svet, da pošlje sem, kjer je vera že tako dobro utrjena, misijonarja Likarja. Sliši se, da obstojati že tako društvo »Čukov« in »Marijinih hčera«. Okr. šol. svet bi bolje storil, da bi Likarja poslal v kako napredno občino, kjer bi vero reševal. Gospod Likar, odsvetujem Vam, metati drva v ogenj, ki ga sta že zapalila prejšnji — Cenčič — in tamkajšnji kurat Jarc, iz Čadrga »dama«. Iz prepira, sovraštva in maščevanja še ni nihče dobička vžival. Poiščite si kak vzgled! Za sedaj pika!

Popotnik.

Iz krminskega okraja.

Zapadna Brda. — (Novostrujarski združbarji. — Razno.) Zadnji čas so nas začeli dokaj pogostoma obiskovati goriški novostrujarji; seveda ne sme manjkati oni znani goriški »facanapa«. Ustanovili so slovensko(?) katoliško(?) združbarsko društvo v Medani, v Biljani in menda tudi v Fojani. O govornih onega »facanapa« se ne splača zgubljati časa, ker jih čitatelji vže poznajo in vedo, da niso nič drugega kot golo farbanje. A nastopil je še nekdo, in sicer gospodič Reja, bogoslovec z Dobrovega. Vse, kar je mogel in znal skupaj zljecjati, je bilo to, da je rekel, da se morajo (klerikalni združbarji) varovati liberalcev, ker da niso pred temi varni!!? — Vprašamo Vas, kaplanček mali, kje so Vas vže napadli ali samo skušali napasti liberalci? Zakaj bi ne povedal na zborovanju raje golo resnico namreč, da je umrl Čokan, zaboden z nožem od pristaveš Vaše stranke! Zakaj bi ne povedal raje, da je prišlo 21 Vaših števerjanskih čukov v zapor, ker so kamenjali ženo nekega naprednjaka! In to slednje bi vam zamogla potrditi navozoča števerjanska čukovka. Po krvi diši Vaša »lepa« stranka, pa obtežujete potem nas naprednjake! Sram Vas bodi tolovaji farizejski! Istodobno kot v Biljani novostrujarji so zborovali tudi Sokoli na Dobrovem, a poizvedel sem, da se niti od daleč niso zmenili za politične nasprotnike. Tako je prav! Stranka, ki nastopa z odkritimi obrazi in s stvarnostjo in pametjo pred ljudi lahko mirno gleda v bodočnost....

Letina tukaj v zapadnih Brdih je letos jako slaba. Sadja malo, a vina tretjina od lanskega leta, če bode sploh grozdje dozorelo, kajti jako počasni gre letos naprej. Naši Brici tudi letos pridno lupijo češpe. Dai Bog, da bi ne delali zastoni!

O briski železnici se nič ne čuje. Koliko važnosti bi bila železnica za naša Brda, se lahko prevdari, če se pomisli, koliko sadja in koliko vina se razpeča vsako leto od tod v svet! Saj se mora Krmin zahvaliti le Brdom, da je dandanašnji to, kar je. Torej!

Pretekli teden je bilo mnogo vojakov v Brdih. Stanovali so Biljani, v Šmartnem in v Kojstem. »Fest« fantje in pravi sinovi slovanskih mater. Drugo leto bodo stanovali tukaj v Brdih celih šest mesecev: Samo, da bi naša polja pri tem ne trpela! Naj skrbi, kdor je v to poklican.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Ko mene več ne bo... Prva češka zavarovalnica na življenje v Trstu je poslala družbi sv. Cirila in Metoda zopet štiri police štirih rodoljubov, ki so se zavarovali na življenje družbi v korist za vsoto 2000 K. Med temi vnetimi rodoljubi je g. Justin Krizmančič, trgovec v Trstu, ul. Nuova 37. Nadejamo se, da vrli slovenski mož dobi posnemovalcev med slovenskimi trgovskimi tovariši, med občinstvom pa dejansko priznanje s pomnoženimi naročili po geslu: Svoji k svojim. »Prva češka« si je pridobila za družbo sv. Cirila in Metoda že lepих zaslug. — Hvala ji! Hvala požrtvovalnim rojakom!

Domače vesti.

Slovinci v mestu, pozor! Na sinočnem shodu v »Gimnastiki« so sklenili Lahi, da se zberejo jutri zjutraj ob 9. uri pred mestnim vrtoom ter na Telovadnem trgu. Če dobijo tam okoli kakega Slovence, ga napadejo. Dalje so določili: da se od tam razkropijo po mestu, v gručah po 5—10, ter pojdejo okoli napadat Slovence; hočejo iti tudi v javne lokale, vse z namenom, da napadejo Slovence, kjerkoli jih dobijo. Oboroženi hočejo tolovajsko napadati Slovence. Nastopiti hočejo tako vandalsko kakor v Trstu. Tako so sklenili sinoči. Mi vemo to natanko! Slovinci, pozor! Vsak ve, kaj mu je storiti, da odgovorimo prav v obrambo naših tolovajskih pohod!

P. n. naročnikom. — Opozarjamo naročnike, ki še niso plačali naročnine za tekoče leto, da se nagibljemo že proti koncu leta. Prosimo, da poravnajo naročnino čim prej. Pridejane so listu položnice. — List ustavnim vseni onim, ki bi še mudili s plačilom.

Akademiki in abiturijenti! — Akad. fer. društvo »Adrija« ima kakor že naznanjeno v pondeljek, dne 12. t. m. pri »Jelenu« svoj redni občni zbor. Odbor je v to svrhu razposlal vabila vsem známim naprednim goriškim visokošolcem in upa, da se isti vabilu polnoštevilno odzovejo. Če bi kdo iz enega ali drugega vzroka vabila ne bil dobil dostavljenega, je k udeležbi tem potom vabljen.

Da zamore namreč društvo izvrševati program, ki si ga je bilo postavilo in da zamore tudi v javnosti si pridobiti vpliv in veljavo, treba je, da se vsi goriški napredni akademiki med sabo spoznajo in tesneje združimo.

Udeležite se torej občnega zbora, na katerem si bode naša organizacija začrtala pot, pa kateri ji bo mogoče v večji meri kot do sedaj v ljudsko in tudi v lastno korist prispevati. —

Odbor.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Neimenovan št. 7. za avgust in sept. 10 K, Neimenovan št. 8 3 K, Neimenovan št. 9 5 K, Peter Brumat, veleposest. v Št. Petru, 10 K in vesela družba starih znancev po fotografu Ant. Jerkič 5 K. — Prijatelji in prijateljice mladine! Spominjajte se prepotrebne »Dijaške kuhinje« v Gorici!

Proti prepovedi dirke in veselice v Velodromu je vložen rekurz. Od rešitve rekurza je odvisno, ali se bo vršil potem nameravani shod ali ne. Toliko v splošno znanje.

Goriški deželni zbor bo sklican najbrže začetkom meseca oktobra.

V Gorici se nahaja 5 dirkačev, ki so prišli, ker niso bili še obveščeni o prepovedi dirke. Ti so: Meniga, Rutzner, Gregel, Merčep iz Zagreba in Hamza Kuželj iz Mostara.

10.000 letakov! — Lahi razglašajo, da je kol. društvo »Gorica« razposlalo 10.000 letakov, v katerih je čitati na koncu: »Z glavnimi krivci, t. j. z Lahi naj obračunajo Slovinci in Slovenke in naj jih potipljejo za najbolj občutljivo mesto — za žep! To bodi naš odgovor!« — Škoda, da se res ni poslalo med ljudstvo toliko letakov. Slovinci si moramo zapomniti za bodočnost, kar pravijo Lahi: 10.000 letakov je potreba za tako reč!

Poroka. — V pondeljek se poroči g. Vladimir Koršič, ljudskošolski učitelj, z gospodično Valerijo Zajčevno iz Renč. Vse najbolje!

Laška realna gimnazija v Gorici. — V seji mestnega sveta v sredo so ponovili zahtevo, da naj se otvori v Gorici laška zasebna realna gimnazija z laškim učnim jezikom. Referent dr. Venier je poročal, da naučni minister je obljubil laške paralelke na c. kr. gimnaziji s tekočim letom, ali Lahi bi rajši »svojo« zasebno gimnazijo, katera naj bi se potem poddržavila. Zato ponovljen sklep.

Laške in slovenske paralelke na državni gimnaziji v Gorici. — Dr. Venier je povedal v seji mestnega sveta goriškega v sredo, da mu je rekel naučni minister, da zajedno z laškimi paralelkami bi se ustanovile na tukajšnji c. kr. državni gimnaziji tudi slovenske paralelke. In sicer že z bližnjim šolskim letom. Kaj je storil v tem pogledu Gregorčič, ki vodi šolsko vprašanje ter se je bil v dež. šol-

skem svetlu tudi zavzel za paralelke? Ali ga moti z drugimi vred še vedno zasebna gimnazija? Menda ne zamudi zopet lepe prilike!

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) naznanja, da se prične šolsko leto z dnem 26. septembra t. l.

Vpisovanje za učence se vrši od 15. in traja do 22. t. m. vsak dan od 10—12. ure dopoldne in od 2—3. ure popoldne v šolskih prostorih v ulici sv. Ivana št. 7. I. nadstr. — Mesečina za učenca znaša K 3.—, za dva učenca iste družine K 5.—, za tri K 6.—. Vpisnine plačati je K 1.—. Učnina za izreden pouk po dogovoru. Poučuje se gosli, glasovir, petje in glasbena teorija. — Vabimo stariše in njihove namestnike, da prijavijo učence za gotovo v gorenjem toku, ker se pri poznejših prijavih ne bo moglo ozirati pri določitvi urnika v toliki meri na želje posameznikov. — Odbor.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) vabi p. n. pevke in pevce na pristop k pevskemu zboru ter prosi, da se vsi dosedanji člani, kakor tudi oni, ki nameravajo na novo pristopiti, zbero v ponedeljek 12. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih ulica sv. Ivana št. 7.

Dame pa se naj v isto svrhu zbero v torek dne 13. t. m. ob 6. uri popoldne ravnotam. — Pripominjamo izrecno, da se morajo priglasiti tudi vsi dosedanji pevci in pevke, da vemo, s kakim številom nam je računati, ker pričnemo takoj z vajami za jesenski koncert. — Odbor.

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici bo vpisovanje za šolsko leto 1910/11 — spričo naknadnega namestništvenega odloka — že v torek, dne 13. t. m. od 9—12. dopoldne ter od 3—6. popoldne.

Ta dan se morajo tudi zglasti osebno pri ravnateljstvu oni dosedanji gojenci, ki imajo izvršiti še kak ponavljalni ali naknadni izpit. — Vsi drugi dosedanji gojenci, ki nameravajo posečati zavod še v prihodnjem šolskem letu, morajo do imenovanega dne prinesiti osebno v ravnateljstvo ali po pošti poslati zadnje šolsko izpričevalo.

Od dne 14. do vštete dne 17. t. m. bodo pisni in ustni sprejemni, ponavljalni in naknadni izpiti.

V ponedeljek dne 19. t. m. bo otvoritvena služba božja.

Huni v Gorici. — »Coriere« piše venomer, da smo Slovenci potomci Hunov ter tako divji kakor Huni! Med našimi Lahi je polno slovenskih renegatov in že sinov renegatov — torej Hunov. »Hunska« imena jih izdajajo, le poslušajte: Bombič, Pinavčič, Batič, Paljk, Čiči-goj, Čej, Šapla, Koklič, Kravos, Lenardič, Cotič, Jug, Gorjan, Kovačič, Prinčič, Perinčič, Malac, Bitežnik, Cvetrežnik, Cer-kvenik, Pertovt, Kodrič, Travan, Stanič, Plesničar, Čejan, Marusič, Mozetič, Kovačič, Kocjančič itd., itd., itd. V vsaki laški mestni šoli v Gorici je 80% »hunskih« otrok. — Vzgjajajo jih po hunsko. To kažejo sedaj v svetli luči; jutri hočejo imeti svoj hunski dan.

Iz mesta. — »Zdaj zopet pišejo, kako žalostno je, da naši ljudje z dežele hodijo v italijanske botege. Ali ne hodijo le ljudje z dežele, marveč tudi meščani. Vedno jih je polno po italijanskih botegah, tudi v slučajih, ko dobijo jednako blago pri Slovencu. Znano italijanska manufakturna trgovina, ki je stopila s »slovenskega pozorišča«, je obiskana vsak dan kar najbolje samo od Slovencev in Slovencev iz mesta in z dežele! Slovenskega manufakturista, ki je zaveden mož ter kaj šteje med Slovenci, naj vzame vrag, Italijan naj živi, da se na tihem smeje v pest slovenskim svojim odjemalkam in odjemalcem! Večna sramota za vse tište velike »rodoljube«, ki so prodali slovensko trgovino Italijanu. Sedaj pa se še delajo, kakor da bi napovedovali bojkot! Smešno. Nikdo jim ne more več verjeti!

Še to vprašanje: zakaj ima neka dela pri novi slovenski šolski stavbi laški obrtnik z zagrizenimi sinovi?! Na razpolo go je izboren slov. obrtnik, ki tudi podpira slov. šolstvo. Kako morejo kaj takega opraviti veliki »rodoljubi« z Gregorčičem na čelu?!

Učiteljsko društvo seznanjskega šol. okraja bo zborovalo v četrtek dne 15. t. m. ob 10¹/₂ uri predp. v. Sesslanu. Na

dnevnom redu bode poleg običajnega, nadaljevanje referata. »Žena v kulturnem razvoju«, poročila tov. ca F. Živec. — Vse svoje člane (ice) kakor tudi bližnje stanovske sosede (inje) vabi vljudno na obilno vdeležbo odbor.

Smrtna kosa. — Davi je umrla gospa Marija vd. Štrekelj roj. Pavletič. Pogreb se vrši v ponedeljek ob 8 uri zj. iz dež kmet. šole slov. oddelek na pokopališče v Gorjanskem.

Goriškemu knezoškofu se je zdelo potrebno povedati našim »Slomškarjem« ali kakor jih on nazivlje: »Krščansko mislečemu učiteljstvu, romajočemu na Sv. goro«, da je sedanja ljudska šola brezpotrebna in za nič in je le »draga ustanova, ki ne ustreza svojem namenu, je spodtika in težka butara našemu krščanskemu ljudstvu, vir moderne skvarjenosti«. In takim besedam so »Slomškarji« navdušeno pritrjevali in za to pismo, v katerem piše knezoškof take stvari — mu sklenejo poslati vdanostno izjavo. — Tako »Slomškarji« zometujejo in postajajo nevarni avstrijskim zakonom, po katerih je naša šola urejena, katere je potrdil sam cesar in katere izpolnjevati so se pod prisilno zavezali sami. Krivoprisežniki, ste li šli na Sv. goro greh delat? — U. T.

Na c. kr. pripravnici za srednje šole na Proseku prične šolsko leto dne 19. septembra s sv. mašo, zatem se bode vpisovalo novodošle učence, na kar prične hitro redni poduk. Učenci se morajo javiti v spremstvu starišev oziroma namestnikov. Dovršiti morajo peto oziroma šesto leto. Prinešiti morajo s seboj zadnje šolsko spričevalo z dobrim vspehom, na nezadosten vspeh se ne bode oziralo, rojstni krstni list, spričevalo o zdravih očeh in o cepljenju kozic.

Železnica Gorica-Červinjan. — Koncesija za zgradbo te železnice je došla. Gradila se bo po prvotnem načrtu dež. odbora. Postaja v Gorici bo blizu tovarne Weis na levem bregu Soče. Postaja bo potem v Podgori, Ločniku, Slovrencu, Gradišču, Marjanu, Romansu, Tapoljanu, Ajelu, Saciletu in Červinjanu.

V Šturjah pri Ajdovščini so sklicali v četrtek kranjski klerikalci shod. Ali zavodni može in mladeniči so preprečili ta shod, da klerikalni zveličarji niso prišli do besede!

Železniška zveza od Štanjeja-Kobdil čez Štorje do Divače. — C. kr. ministerstvo avstrijskih železnic je obvestilo deželni odbor meseca junija t. l., da je ukazalo napraviti splošen načrt za železniško zvezo od Štanjeja - Kobdil, čez Štorje na Divačo. Izdelek gorenjega načrta je bil poverjen inženirju g. Maksu Piche v Pragi z naročilom, naj takoj prične s potrebnimi deli za trasiranje proge. Deželni odbor je obvestil o tem prizadele občine s povabilom, naj skrbijo, da bo inženir nemoten izvršil poverjeno mu nalogo. Danes je splošen načrt te železniške proge končan in nadejati se je, da se bojo precej določile komisije, ki naj pregledajo traso, in določijo postaje s tem namenom, da se bojo lahko napravili podrobni načrti in se bo izpeljalo delo.

»Podestraria di Anhovo«. — V rokah smo imeli delavsko knjižico, katero je dalo županstvo v Anhovem neki tamošnji domačinki, ko je šla služiti v Gorico. Knjižico je izpolnilo slavno županstvo v Anhovem po — laško! Torej v čisti slovenski občini izpolnjujejo delavske knjižice po laško! Škandal, da mu ga ni para! Občina je seveda v klerikalnih rokah! »Podestraria di Anhovo«! Kako se neskončno smešijo!

Devetnajstletno dekle iz Semeniške ulice, ki je bilo pobegnilo iz Gorice, se je že vrnilo. Deklica si je premislila iti v smrt ter šla rajši lepo nazaj k starišem, katerim pa je bila napravila nemalo strahu in žalosti.

Kaiserjeve glasbene šole na Dunaju. Pouk na teh šolah prične 15. sept. ozir. 1. oktobra (37. šol. leto). Poučuje se: glasovir, orkestralna godba, petje in teorija. Tam obstoji tečaj za državne izpite in tečaj za kapelnike. Za manj premožne je večje število polovičnih in popolnoma brezplačnih vstopnic. Pojasnila daje, pisarna Kaiserjevih glasbenih šol, Dunaj, VII/1, Zieglergasse 29.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Pontoni-Li-

beri. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 11. do 18. t. m.

Opozarjamo slav. občinstvo na inse-rat »Agro-Merkur« in priporočamo, da se poslužuje te zanesljive tvrdke.

Naši deželani! Imejte pred očmi, da hočejo Lahi v Gorici 11. t. m. napasti mirne Slovence s palicami, bokserji in kamenjem. Kak odgovor je najbolj umesten na take tolovajske nakane, veste sami ter se boste ravnali po tem v Gorici, Slovenci, skup! Naš drugorodni sovražnik nas hoče potlačiti in udušiti! V skupnosti in gospodarski osamosvoji je moč in bodočnost goriških Slovencev! Delajmo na celi črti v svojo slovensko korist!

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekoaljivo sredstvo katero ima prednost pred vsimi drugimi drastičnimi čistil. kroglicami in grenicami.

Cena orig. škatlje K 2—
Ponarejanje se sodniško zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajša, joče in okrepjuje starosno sredstvo proti trganju in prehlajanju vaskov. **Orig. steklenica K 1-90**
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in hr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofoletti A. Girionoli.

Sokolski vestnik.

Občni zbor »Sokola« v Prvačini se je vršil 7. t. m. Izvoljen je bil z vslikom stari odbor, ki se že bavi z zgradbo Sokolskega Doma.

Žveza narodnih društev.

Iz Kreda. — Dne 28. avgusta je preredilo tukajšnje obmejno kmetsko-izobrazevalno društvo »Nadiža«, veselico z igro in plesom, katera se je v redu mirno in precej dobro iztekla. Obisk je bil dovoljen. Kot prvi nastop mladega društva se je igra in petje izvrstno obneslo, vsa čast igralcem in pevcom, posebno pa g. Fr. Komelu, kateri se je pri tem delu jako trudil in vztrajal z navdušenjem do konca. Le tako naprej!

Le po knjigi,

ki jo je izdala Prva kranjska tovarna tiskarstva v II. Bistrici zameroš pravilno pripravljati Pekatoto. Zahtevaj jo, pošlje se ti zastenj!

Politični pregled.

Reorganizacija čeških poslancev. — Dne 2. t. m. popoldne so se posvetovali pod predsedstvom agrarca dr. Udržala češki poslanci v Pragi v zborovalni dvorani češkega narodnega sveta. O posvetovanju, ki je trajalo skoro tri ure, so izdali sledeč komunikate ali oficijelno poročilo: Parlamentarna komisija zveze čeških državnih poslancev je v svojem posvetovanju dne 2. septembra v Pragi z ozirom na sovražni sistem in na politični položaj soglasno spoznala potrebo organske združitve češke delegacije v državnem zboru. Iz tega vzroka se je izvolila komisija, da izdela pravila skupnega kluba. — V debati so posamezni govorniki ostro napadali ministerskega predsednika radi odloka glede ljudskega štetja, ki določa, da se bo še zanaprej vršilo ljudsko štetje po občevalnem jeziku in ne bo narodnosti. Istrski deželni zbor bo sklican začetkom oktobra.

Razne vesti.

Draginja mesa se čuti povsodi jednako. Cena mesu raste, živina je vedno dražja in tako se draži meso ter ne pridemo do znižanja cen, dokler se ne odpre vrat dovozu mesa od drugodi. Ni drugega pripomočka. Vse dosedanje odredbe, ki naj bi vzročile znižanje cen mesa, niso koristile nič, meso se le draži. Živine primanjkuje, zato je draga, potem

je seveda tudi meso drago. Škoda pa ima tudi mali kmet. Proda marsikako žival, ki bi je drugače ne prodal, ali premoti ga visoka cena. No, potem živine ni v hlevu, denarca pa tudi najraje ne več v žepu. Živina se izvažja, tu je pa pomanjkanje. Tisti bogati agrarci se redijo in vlečejo velike dobičke od živine pri taki draginji. Radi teh trpimo v glavnem. Ti pa so tudi k srcu priraščeni slepi avstrijski vladarji. Naj ukrene kaj parlament!

Zrakoplovstvo. — Zrakoplovec Chavez je dosegel s svojim monoplanom visokost 2680 m ter tako dosegel svetovni rekord za višino.

Povodnji so divjale te dni po Moravskem. Povodenj je povsodi napravila ogromne škode; prizadetih je obilo krajev; tudi ljudje so ponesrečili. Cesar je daroval 40.000 K, dunajski mestni svet 10.000 K v pomoč ljudstvu, prizadetemu po povodnji.

Sovraštvo do Slovencev. — V bližini Gleichenberga je bila veselica. Ko se je kočijaž Janez Predikaka, doma iz Št. Petra pri Mariboru, vračal v temi domov, so ga nemški fantalini s kamenjem napadli. Dva kilograma težek kamen, ki ga je dobil v glavo, ga je ubil. Surovine so nesrečneža potem pustile ležati v luži krvi. Kje so divjaki?

Proti hazardnim igram. — Znano je, da so v Budimpešti doma hazardne igre. Zahtevajo seveda obilo žrtev. Pred kratkim se je umoril neki bančni uradnik Oblat radi velikih izgub pri kartah. Neki tovarnar je izgubil pred kratkim 200.000 ter bil ruiniran; neki poštar je ukradel 10.000 K, da je mogel nadaljevati igro pa vse zakartal; neki odvetniški uradnik je pobral iz pisarne velike svote ter jih zaigral. Baže se hoče narediti konec hazardnim igram postavnim potom, da se zabrani igranje v privatnih klubih.

Roparji so napadli v bližini Hudsona v Ameriki avtomobil, v katerem je sedel blagajnik »Atlas-Brick-Company«. Maskirani roparji so vstavili avtomobil, ubili chauffeurja in blagajnika ter pobrali 50.000 dolarjev. Na to so izginili brez sledu.

Strah Američanov pred Slovani. — Ameriško časopisje je v zadnjem času jelo obširno pisati o slovanskih priseljencih. In vsi ti listi prihajajo do enega in istega zaključka, da bo treba slovansko priseljevanje, če ne popolnoma preprečiti, pa vsaj znatno omejiti, zakaj sicer se lahko v doglednem času prigodi, da bodo večino prebivalcev Združenih držav tvorili ne Anglosasi, marveč — Slovani. To svojo bojazen utemeljujejo angleški listi s statističnimi podatki iz pravkar končanega splošnega ljudskega štetja. —

Smrtne obsodbe v Albaniji. — Vojno sodišče v Skopljem je obsodilo vodje albanske ustaje: Barjam Muktarja, Ramo Bekirja, Rustan Regiepa in Zako Zejneta na smrt. Sultan Mohamed V. je to smrtno obsodbo potrdil, vsled česar bodo vsi obsojenci te dni obešeni.

Prebivalstvo dunajskega mesta. — Lani je Dunaj prekoračil svoj drugi milijon prebivalcev. Koncem lanskega leta je štel Dunaj 2.085.900 duš. Pred 100 leti je štel Dunaj 324.000 ljudi. Leta 1856. pri prvem popisu prebivalstva je štel Dunaj 473.590 prebivalcev.

Odda se v lihi Drufovka 3 opremljeni sobi v III. nadstr. Primerni za dijake, ki imajo hrano v »Dijaški kuhinji«.

Odvetnik — Dr. Stanič

je — preselil se z Dunaja — odprl svojo pisarno v Gorici, Via Petrarca 3, I. nadstr. (pri mestnem vrtu, tik Trgoškega Doma).

Uradno ure: 9 — 12, 3 — 6. Ob nedeljah in praznikih je pisarna zaprta.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deseti (in celo v mestu) niče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Dve deklici ali dva dačka sprejem na stanovanje in hrano. Živalski trg št. 36, I. nadst. —

Brivci, pozor! Dobro vpeljana brivnica, brez konkurence, se prodaja. Gotova eksistenca, ugodni pogoji in cena. Priskrbi je v našem upravnistvu.

Na stanovanje in hrano ali brez hrane se sprejme 2 dijak pri dobri družini. Naslov povz. naše upravnistvo.

Kandidatino sprejem na stanovanje in hrano. — M. Podbršček, ulica Codelli št. 14.

Fran Novak, brivec Gorica, Gospeška ulica št. 3. občinstvu v mestu in na deželi. Postrežba točna in čista. V zalogi se dobi razne toaletne potrebitine po zmerni ceni. Prevzema tudi vsa lasničarska dela ter kupuje zmožane ženske lase od K 12 naprej kg.

U najem se išče GOSTILNA

z zemljiščem, blizu Gorice ali ob vipavski železnici. Ponudbe z pogoji pod „Gostilna“ na upravo „Soče“.

Lekarna Cristofoletti

v Gorici.

ŽELODCNE KAPLJICE

z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice vredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okropé pokvarjeni želodci, storé, da zgine v kratkem času omočica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raji je.

Cena steklenici 60 vin.

Cristofolettijeva pijača iz Kine

in železa, najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

Uljudno naznanjava sl. občinstvu, da sva otvorila na **Travniku šte. 4, trgovino z železnino, kovinsnimi predmeti in kabinjsko posodo.** — Gene zmerne.

— Priporočava se sl. občinstvu. —

Z odličnim spoštovanjem

Bombig & Gentilli.

C. kr. privit. krojaški kroji

30 let obstoječa strokovna krojačnica za gospode vsakoga stana.

Zaloga usakourstnega blaga iz inozemskih in čeških tovaren ter izgotovljenih oblek.

Blago na meter po najnižih cenah.

Zaloga blaga za sokolske kroje.

Ne željo se obleka tudi ukroji. Zaloga orožja in vse oprave k uniformam, kakor tudi za brate „Sokole“, samo v trgovini

M. POVERAJ
v Gorici na Travniku šte. 5.

NOVA jesenska moda.

Nekaj posebnega nudi letošnja jesenska moda.

Po tipu dunajske lovske razstave, sva izbrala nekaj najlepših izdelkov blaga avstrijske, francoske in angleške industrije, katerega sva zalozila ne le v originalnem finem blago, temveč

tudi po originalnih uzoreh posnetem blagu, cenejše vrste (imitacijo). Kot reklamno novost bova prodajala te vrste blago po izredno nizkih cenah.

Cenjene čitatelje torej opozarjava na to najino poročilo ter jih prosiva, da si b. g. volé ogledati pred nakupom blaga za jesen, najine velikan-ske izložbe, kjer je razstavljeno najnovejše blago za ženske obleke, kostume, bluze ter razni najnovejši okraski, navšivi itd.

Kdor pa nima prilike ogledati si na mestu najne razstave blaga, naj naroči po dopisnici uzorce najnovejše jesenske mode.

Pregrad & Černetič
največja razposiljateljska trgovina
GORICA
Trgovski dom.

Vaša žena

bo sila zadovoljna, če ji preskrbite

Pilnáčkovega specialnega toaletnega mila

„LANOL“

ki ustvarja in ohranjuje krasno in zdravo polt. Edini izdelovatelj J. Pilnáček, c. in kr. dvorni zalagatelj stara čisto češka tovarna za pralno in toaletno milo, parfume, voščene in povoščene sveče za cerkve, stearinove in pe afinove sveče za domačo rabo, **Kraljičin Gradec** (Kralové Hradec) Kralj. Češk. Zahtevajte ga v vseh lekarnah, drogerijah, milarskih in galanterijskih trgovinah. Kjer ga ni v zalogi, naravnost iz tovarne.

Posljite K 8.—, pa dobite franko tucat „Lanolov“.

Novодоšli uzorci za nastopno sezono

se vdobi po zmernih cenah v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami **Anton Krušič,** krojaški mojster in trgovec v Gorici

Tržaška ulica št. 16 (v lastni hiši);

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznorstnih uzorcev blaga kakovosti iz avstrijskih in angleških tovaren najrazličnejših

za vsaki stan.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkinnega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno. Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Bojui se proti pijančevanju.

dokler je še čas.

Reši pijači udanega predno je uničeno njegovo zdravje, veselje do dela in njegovo premoženje, — in predno ga je pobrala smrt.

Alkolin je sredstvo s katerim se omogoči, da pijanec mrzi alkoholne pijače. Alkolin je popolnoma neskodljiv in učinkuje gotovo.

Alkolin je najnovejše sredstvo proti pijančevanju kar jih pozna današnja veda, in je rešil že tisoče ljudi revščine, boče in pogina. Alkolin se hitro raztopi in ga je možno dati pijancu v jed, ne da bi on to opazil. Pijanec začne mrzeti pijačo in ugiba, da mu je škodila prejšnja nezmernost, kakor se večkrat zgodi, da se zagnusi jed, katere se je človek preveč najedel.

Alkolin naj bi dajal oče svojemu sinu-dijaku pred maturo, da ga odvadi pijače. Kajti alkohol upliva slabo na možgane. Sploh kdor se hoče odvaditi pijače, naj vzame 1 dozo Alkolin-a. — Kdor se leči z Alkolin-om, pospešuje svoje zdravje in prihrani denar, ki bi ga sicer izdal za vino, pivo, žganje itd.

Alkolin stane 10 K ter ga razposiljamo po povzetju. Naslov se glasi:

Alkolin Institut, Kopenhagen 532
Dansko.

Znamka za pismo 25 vin. — Znamka za dopisnico 10 vin.

Proda se na Slapu ob Idriji

1. Lepa ononadstropna hiša v kateri so nastanjeni trije c. kr. uradi, oddaljena 5 km od žel. postaje Sv. Lucija, tik ob drž. cesti, ki pelje v Idrijo. Pri hiši je vrt za zelenjavo.

2. Velika dvonadstropna hiša „na Usadu“ v kateri se nahaja dobrodoča gostilna in je nastanjena šola, s precejšnim kosom zemljišča, oddaljena od žel. postaje Sv. Lucije istotako 5 km in tik ob državni cesti.

3. Štiri parcele gozda; tri merijo približno po 2 ha ena pa 3 ha. Drv se ceni v vseh štirih kosih na 2000 m³.

4. Kos zemljišča v „Lesih“ vis-a-vis postaje Sv. Lucija.

Več se izve pri lastniku

Blažu Lapanju, v Oblazu
p. Slap ob Idriji.

Premier & Jančar

Ljubljana Dunajska cesta št. 20.

Lastni izdelki oljnatih barv, lakov, firnežev in steklarskega kleja.

Velika zaloga kemičnih in rudninskih barv. Barv za umetnike.

Vse potrebščine za slikarje in pleskarje. Točna postrežba, cene nizke.

Za obila naročila se priporočava

Premier & Jančar

tr. na oljnatih barv na drobno in debelo.

Pozor! Ponujajo se vam bo mnogo navedenih ponarejanj.

Zahleva naj se izrekno Globin iz tovarne Fritz Schulz ml. akc. dr.

Zagrebski **franck** kot tovarniško znamko

priporočujemo kot priznana **najboljši** pridatek za kavo!

sl. zagan. 1905, 1-10

Odlikovana pekarija in sladničarna
Karol Draščik
v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinjšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.
Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmerah cenah.

SUKNA

in modno blago za obleke
priporoča firma

Karel Kocian tvornica za sukno

v Kumpolcu na Češkem

Tvorilaške cene. Vzorci franco.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam, da sem otvoril prvo in edino oblastveno dovoljeno pisarno za spisovanje izvensodnih vlog in pisem posebno v vseh davčnih in pristojskih zadevah

kakor: napovedi, prošnje, pritožbe in rekurze.

Dajem nasvete in informacije, zračunam in preskrbam kolekovanje knjig za trgovce in obrtnike itd. Reševanje hitro in točno. — Prevzemam tudi zavarovalna ter razna druga zastopstva in oskrbovanje hiš.

Pisarna se nahaja: **V Gorici, ulica Mattioli št. 13 v pritličju** (blizu senskega trga) in posluje: ob delavnikih od 8-1 popoldne in od 2-5 popoldne, v nedeljah in praznikih od 9-11 dopoldne. — Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Rudolf Sigl, c. kr. davkar v. p.

Spet pojdejo strastni turisti v višino in padali bodo globoko strahovani. Če nočeš z visokega pasti v dolino, ostani doma in pa nosi „Oho“.

„OHO“

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Velika zaloga dvokoles od K 30-300; šivalnih strojev od K 30-250; gramofonov od K 15-1500; plošče od K 1-4; vsakovrstnih kmetijskih strojev, orkestrijonov i. t. d. — Mehanična delavnica pri

Batjel-u

Gorica

Stalna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Novi slovenski ceniki in lepaki za gostilne, kavarne i. t. d. se pošiljajo na zahtevo, poštine prosti. Najnoveje acetilen svetilke za gostilničarje in društva od 8 K naprej.

POSLANO*)

Z ozirom na »Poslano« gosp. Artura Bullo, priobčeno v listu »Soča« št. 91. z dne 11. avgusta 1910., prosim, da slavno uredništvo priobči v smislu § 19. tisk. zakona sledeči popravek:

Ni res, da se izvid poskuševališča iz Gradca glede kemične analize različnih izdelkov g. Artura Bullo in sicer masti, slanine itd., ki jih je zaplenila oblast pri raznih trgovcih, njegovih odjemalcih v Gorici in pri gospej Schidlo, glasi, da so vsi njegovi izdelki dobri in naravni; res pa je, da je c. kr. splošno preskuševališče živil v Gradcu v svojem imenu z dne 20. jan. 1910. list 9 kazenske pravde proti obtožencu Arturu Bullo opr. št. Vr VIII 107, 9 c. kr. okrožnega sodišča v Gorici označilo poskušnjo, izvrajajočo od masti, kupljene pri Arturu Bullo za: »pokvarjeno, škodljivo in oljnato«.

Gorica, dne 3. sept. 1910.

Josipina Schidlo.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Rimske toplice v Trziču (Monfalcone) Primorsko.

Stalna temperatura 38-40°. Učinkuje proti revmatizmu, protinu, bolečinam v bedrih, živčnim boleznim itd.

— Zdravljenje pod zdravniškim nadzorstvom. — Avtomobilni omnibus. — Cenike in pojasnila daje brezplačno ravnateljstvo kneza Aleks. Thurn in Taxisa v Devinu (Primorsko).

Anton Potatzky v Gorici

Na sredi Bačelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče srebroškega in drobnega blaga ter tkanil, proje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike

Najboljše šivanke za šivalno stroje

POTREBŠČINE

za krojače in ševaljaje.

Svetinjice. — Ročni vencl. — Mušar. — Knjiščice.

Šišna obuzala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

! Svoj k sojmu !

Ludovik Borovnik

puškar

v BOROVLJAH (Furlach) na Koroski

se priporoča za nabavo pušk na kroglo, drobni svinec, pušk brez ali z petelin, najboljšim strelnim učinkom. Veliko strelne dišče samokresov (revolverjev), repetirni pištol, fiobert-pušk in klincev za vsakovrstne zverjad po najnižjih cenah.

Imam tudi veliko delavnico za popravilo pušk in samokresov. Poprave izvršujem čeno, trpežno in v kratkem času. Na vsa moja stroko spadajoča vprašanja odgovorim z veseljem ter dajem potrebni svet. Slovake in nemške cenike pošiljam, ako se pošlje natančen naslov franco in pošto prosto!!!!

Cene brez konkurence.

GORICA

le v Gledališki ul. št. 14

+ M. Gal +

Kilni pasovi. Preveze za živ. — Elastične nogovnice in preveze za krčne žile. Ortopedični aparati in razne priprave za bolnike. Gumijaste cevi in rjuhe. Irigatorji, termometri, raznovrstni klistirji, zračne blazine in vsi gumijasti predmeti. Parfumi, mila, glavniki, ščetke za zobe, ogledala, čevlji za deževno vreme in nepremočljivi dežni plošči.

Bretelle. Bretelle.

POZOR!

le v Gledališki ulici št. 14.

Tokajec, kraj vseh vin!

Kar je mleko nežnemu otroku, to je odraslim ljudem pristno tokajsko zdravilno vino! Zdravniško priporočeno, postavnim zahtevam odgorarjajočo tokajsko vino je zdravilo za mlade in stare in ne bi smelo manjkati v nobeni hiši. Čisto, neponarejeno tokajsko vino odzdravlja posebno žledoleno nadlogo, pomanjkanje krvi, vstvarja apetit in vzbuja v veliki meri veselje do življenja pri mladih in starih. — Produkcije vseh naših vin nadzoruje država in ta vina je razglasilo visoko kr. ogr. poljedeljsko ministerstvo kot edina zdravilna vina. Zraven zdravilnih uspehov nudi Tokajec tudi izborni užitek! — Da se omogoči vsakomur uživati ta biser med vsemi vini, smo sestavili skrbno dve kolekciji, kateri razpošiljamo v vse kraje franco zabojnice in franco poštine in sicer

Kolekcija št. I.

staklenica 0.5 l petletnega med. - Samorodec (Samorodnar)
" 0.5 l osemletnega " " "
" 0.25 l petletnega med. - samotoča (Ausbruch)
" 0.25 l osemletnega " " "

Kron 9' -

brez kakih drugih izdatkov! proti povzjetju ali predplačilu gor. zneska.

Kolekcija št. II.

pet staklenic 0.7 l petletnega med. - Samorodec (Samorodnar)
" " 0.7 l osemletnega " " "
" " 0.5 l petletnega med. - samotoča (Ausbruch)
" " 0.5 l osemletnega " " "

kron 63'50

brez kakih drugih izdatkov! franco zabojnico in franco poštno, plačati takom 30 dnij od datuma na fakturi.

Akcijska družba tokajskih vinskih producentov

(Gesellschaft Tokajer Weinproduzenten A. G. Vertriebs-Abteilung)
Budimpešta V., Lipót-körút št. 2.

Odlikovana skoraj v vseh državah! Zahvalna in priznana pisma od visoke in najvišje gospode.

Dobri zastopniki, ki imajo v višjih krogih znanje in tudi dostop v te kroge, si lahko zagotovijo s priporočanjem naših vin lep zaslužek, oziroma tudi stalno plačo!

Agro-Merkur v Ljubljani.

Gradni prostori Janez Trdinova ulica št. 8.

Podružnica Trst, ulica Stadion št. 3.

Skladišče in kleti v Ljubljani in Trstu.

Agro-Merkur je trgovcem in gostilničarjem itd., zadrugam, društvom itd. najboljši vir za nakupovanje blaga

POZOR! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila, semena, stroji in orodja. **POZOR!** Vina, štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska, goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina! — Sir, maslo. Žita, moka, olje, itd.

Agro-Merkur preskrbi sploh vsako blago. — Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

Cene najugodnejše!

Postrežba točna!

Zahtevajte pravila, cenike, ponujajte svoje pridelke!

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici je z ozirom na premenjena dne 21. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervno za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2% večje, stalno naložene pa po dogovoru

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v Trgovskem domu.

Načelstvo in nadzorstvo.